

Fengsler og andre institusjoner,
med vekt på kvinner

I 2008 utgjorde kvinner

- Ca. 6 % av dem som satt i fengsel ved årets begynnelse.
- Av alle som settes i fengsel i løpet av et år, er kvinneandelen noe høyere. I 2008 var ca. 9 % av alle nyinnsettelse kvinner
- I absolutte tall: 197 kvinner satt i fengsel ved årets begynnelse. 1154 nyinnsettelse av kvinner i løpet av 2008

Bredtveit kvinnefengsel:

Ravneberget kvinnefengsel ved Sarpsborg:

Sandefjord kvinnefengsel:

”Den feministiske sosial-kontroll-kritikken”:

- Sosial kontroll av kvinner er mye tettere enn kontrollen av menn – fra formelle midler (fengsel) til uformelle (familien)
- Kontrollen av kvinner er kvalitativt forskjellig fra kontrollen av menn: Den tar i første rekke sikte på å holde kvinner innenfor grensene for akseptert kvinnelighet, og straffer eller behandler avvik fra denne.

Informanter hos Vegheim:

- ”Det føles som om du blir putta i en barnehage. Jeg har jo meninger, men samme hva du sier og mener, en blir jo ikke hørt likevel.”
- ”En blir ikke bahenadlet som et voksent menneske, uansett hva du sier, så teller det ikkeno det du sier.”

Goffman om totale institusjoner:

- ”...totale institusjoner ødelegger eller besudler nettopp de handlingene som i det sivile samfunn tjener til å demonstrere, for aktøren sjøl og for andre i hans nærhet, at han har en viss kontroll over sin verden – at han er en person med ”voksen” sjølbestemmelse, autonomi og handlingsfrihet. Manglende evne til å opprettholde denne formen for voksen utøvende kompetanse, eller i det minste symbolene på den, kan hos den innsatte framkalle skrekken ved å føle seg radikalt degradert i det aldersbaserte statussystemet.”

Bosworth om Salpêtrière:

- ”Når en ser på den typen kvinner som ble sperret inne, virker det som om fengslet ble brukt til å kontrollere kjønn like ofte som det kontrollerte kriminalitet.”

Zaitzow om fengsler i dag:

- De kjønnsstereotypene som påvirket de første forbedringsanstaltene for kvinner – der ideen om ”behandling” for kvinner innebar å fremme seksuell moral, edruelighet, lydighet og den kjønnsstereoptype rollen som mor og husmor – påvirker behandlingen, betingelsene og mulighetene for fengslete kvinner også i dag.”

Tjenestepiker:

Bredtveit kvinnefengsel:

Kriminalomsorgen om dagens Bredtveit:

- ”Arbeidsdriften har tilbud som trearbeid, konfeksjonssøm, terapi i form av strikking og lignende, montering, veving og celloarbeid. I tillegg er det tilbud om kurs i data, blomsterbinding, økonomikurs og jobbsøkerkurs.”

Zaitzow om fengsler i dag:

- ”De arbeidstilbudene som finnes for fengslete kvinner er vanligvis kosmetologi, kontorferdigheter (inkludert data), sying og hagebruk, men få fengsler lærer opp kvinner til å bli økonomisk uavhengige i legale jobber når de kommer ut.”

Interiør fra Bergen fengsel:

Nei til fange-sex

NRK Hordaland på nett

Bergen fengsel et horehus

Bt.no's versjon av en sak fra VG

Kvinner selger sex mot narkotika i Bergen fengsel

Dagbladet.no's versjon av samme sak

Frp.s justispolitiske talskvinne Åse Michalsen:

- ”Storberget gjør fengslet til et horehus ved å la kvinner og menn sone sammen for å redusere soningskøen.”

Dildo-forbud i kvinnefengsel

Fra Rogalands avis

Leiren på Hovedøya:

Kjønnen kontroll:

- Det er godt grunnlag for å si at institusjoner utøver en kjønnen kontroll av kvinner.
- Men – gjelder dette *bare* kvinner?

Ikke slik:

Men heller ikke slik:

webdesign og forsidefoto: Christopher March Hultby

Gjerne slik:

Men ikke slik:

Både Zaitzow og Friestad & Skog

Hansen antyder:

- Kvinnelige fanger er enda mer marginaliserte enn mannlige fanger.

Ved Bredtveit fengsel er det etablert besøksleilighet med mulighet for overnattingsbesøk. I denne leiligheten kan innsatte motta besøk av egne barn. De to grunnvilkårene for at denne type besøk skal kunne innvilges, er at besøket er til barnets beste og samtidig er sikkerhetsmessig forsvarlig. Det er barna som står i fokus for besøk i besøksleilighet. Hvorvidt et besøk er til barnets beste eller ikke kan være en vanskelig vurdering. Før kriminalomsorgen tar avgjørelsen av om besøk skal tillates eller ikke, skal det innhentes opplysninger fra den som har foreldreansvaret, den barnet bor fast hos, barnet selv hvis det er fylt sju år og eventuelt offentlige myndighet. I tillegg til å være til barnets beste, er det en betingelse at besøket anses sikkerhetsmessig forsvarlig. Hvis ikke det er tilfelle, skal besøket nektes. For å ivareta sikkerheten skal det i alle tilfelle føres kontroll med besøket. Innsatte som mottar besøk av barn skal i utgangspunktet ha mottatt foreldreveiledning før besøk er aktuelt. Veiledningen skal styrke foreldreferdighetene til den innsatte og sette søkelyset på foreldrerollen, for å ivareta barnets interesser.